

องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการขับเคลื่อนแผนงานฝุ่น PM 2.5

WP6: นโยบายและการสื่อสารเชิงรุก

ชื่อ-สกุล นักวิจัยหลัก: รศ.ดร.อรุณญา ศิริผล

หน่วยงานที่สังกัด: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อองค์ความรู้ / นวัตกรรม: การเพิ่มประสิทธิภาพ นวัตกรรม และการสื่อสารเชิงรุกในแผนนโยบายระดับจังหวัดเพื่อจัดการฝุ่น PM 2.5 ในภาคเหนือตอนบน: แม่ฮ่องสอน ลำปาง เชียงใหม่ และลำพูน ประกอบด้วยนวัตกรรมดังนี้ (WP6-1)

1. แผนนโยบาย แผนปฏิบัติการการจัดการ PM2.5 ระดับจังหวัดของ 4 จังหวัดที่มีอยู่เดิม
 2. Model ควบคุมแหล่งกำเนิด PM 2.5 เพื่อกำหนดมาตรการการจัดการจังหวัดเชียงใหม่
 3. นวัตกรรมเทคโนโลยี นวัตกรรมเชิงกลไก และเชิงสังคมที่มีอยู่จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาของเครือข่ายความรู้ต่างๆ
 4. แผนการจัดการปัญหาหมอกควันด้วยนวัตกรรมของวิชาการของ มช.
 5. ความรู้ท้องถิ่น นักวิชาการ สถาบันการศึกษาท้องถิ่นภาคประชาสังคม หน่วยงานอิสระใน 4 จังหวัด
- กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน:**
1. วิเคราะห์แผนที่ที่มีอยู่เดิมของจังหวัด 4 จังหวัดเป้าหมายใน 3 ระยะ (ก่อนวิกฤต-วิกฤต-หลังวิกฤต) และในระดับต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ โอกาสและข้อท้าทาย
 2. สกัดปัญหาเชิงลึกผ่านการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ระดับตำบล/อำเภอกับประเด็นปัญหารากฐาน การเกิดไฟในป่า จัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่ (โครงการย่อย, การลงพื้นที่, หรือข้อมูลภาคีเครือข่าย)
 3. ประเมินข้อมูลเชิงลึกเชื่อมโยงข้อมูลแผนระดับจังหวัดกับข้อมูลสังเคราะห์อื่น (Big Data การจำลองสถานการณ์, ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น) ประมวลวิเคราะห์ จำแนก จัดลำดับความสำคัญแต่ละพื้นที่
 4. คัดเลือกนวัตกรรมเหมาะสม (ที่มีอยู่แล้วหรือกำลังทำ) กลุ่มเทคโนโลยีเชิงกลไกและเชิงสังคมเพื่อแก้ปัญหาในบริบทเฉพาะแต่ละพื้นที่/จังหวัด นำมาออกแบบร่างแผนปฏิบัติการ
 5. ร่างแผนที่ออกแบบพร้อมใช้และข้อมูลคาดการณ์ นำหารือกับจังหวัด แลกเปลี่ยนความเห็น จากนั้น นำนวัตกรรม/มาตรการที่เป็นไปได้เหมาะสมกับพื้นที่ที่ตกผลึกการคุยทดลองปฏิบัติเตรียมการล่วงหน้าร่วมกับภาคีเครือข่าย
 6. ติดตามประเมินผลดำเนินงาน ปรับแผนตามผลลัพธ์/ สื่อสารเชิงรุกเพื่อให้การดำเนินงานใน 4 จังหวัดมีประสิทธิภาพ

7. ประเมินผลการใช้งาน พิจารณาความต่อเนื่อง คนทำงานสานต่อความยั่งยืนในเชิงกระบวนการและผลลัพธ์ระยะยาว

ผลลัพธ์ (ผู้ใช้ประโยชน์): ทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ส่วนกลางและท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

ผลลัพธ์ (การเปลี่ยนแปลง):

1. แผนเชิงรุกระดับจังหวัด 4 จังหวัด ได้ใช้งานจริง จัดการปัญหาแบบประสิทธิภาพ
2. เจ้าหน้าที่/ภาคีเครือข่ายมีความรู้ ทักษะนวัตกรรมเทคโนโลยีและสังคม ทำงานบูรณาการจัดการปัญหาฝุ่นเพิ่มขึ้นต่อเนื่องระยะยาว
3. ประชาชนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดการเผาในที่โล่งและเกิดระบบเฝ้าระวังฝุ่นในชุมชนมากขึ้น
4. คุณภาพอากาศใน 4 จังหวัดดีขึ้นในระดับมาตรฐาน ลดอัตราการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับฝุ่นใน 4 จังหวัด

ผลกระทบ:

1. เกิดเครือข่ายร่วมมือระยะยาวทำงานรับ-ปรับ-รุกแก้ปัญหาฝุ่น
2. ทำให้คุณภาพอากาศในพื้นที่ดีขึ้น